

بررسی ارتباط اضطراب کتابخانه‌ای و تیپ‌های شخصیت درون‌گرا و برون‌گرا در دانشجویان رشته‌های انسانی دانشگاه پیام نور استان قم

سعید غفاری *

دریافت: ۹۲/۱۲/۲۵

پذیرش: ۹۳/۰۹/۱۱

چکیده

هدف: هدف از انجام این پژوهش بررسی ارتباط اضطراب کتابخانه‌ای و تیپ‌های شخصیت درون‌گرا و برون‌گرا در بین دانشجویان رشته‌های انسانی دانشگاه پیام نور قم می‌باشد.

روش‌شناسی: روش تحقیق حاضر کاربردی نوع تحقیق پیمایش - از نوع علی-مقایسه‌ای، جامعه آماری دانشجویان رشته‌های انسانی دانشگاه پیام نور قم ۳۲۹۷ نفر، حجم نمونه ۳۴۴ دانشجو که بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب گردیدند. ابزار گردآوری، آزمون اضطراب کتابخانه‌ای باستیک و آزمون شخصیتی آیزنگ می‌باشد. جهت تجزیه و تحلیل فرضیه‌ها از آزمون‌های تی تست مستقل، تحلیل واریانس و کای اسکوئر استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس پراگندگی میزان اضطراب دانشجویان انحراف استاندارد ۹/۱۰ به دست آمده است و همچنین حداقل میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان مورد مطالعه ۰/۲۸٪ در صد و حداکثر ۶۶/۸۸٪ در صد می‌باشد.

نتیجه‌گیری: دست آمده نشان می‌دهد که اضطراب کتابخانه‌ای با تیپ‌های شخصیتی و رشته‌های تحصیلی ارتباط معنی‌دار وجود دارد. بدین صورت که اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان برون‌گرا از دانشجویان درون‌گرا کمتر می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: اضطراب کتابخانه‌ای، دانشگاه پیام نور قم، تیپ شخصیتی، کتابخانه‌های دانشگاهی.

* عضو هیئت علمی دانشگاه پیام‌نور قم؛ gaffari130@yahoo.com (نویسنده مسئول)

این مقاله استخراج از طرح پژوهشی بوده و با حمایت مالی دانشگاه پیام نور قم انجام شده است.

مقدمه

بهره‌گیری از کتابخانه در صورتی امکان‌پذیر است که مراجعه کننده در موقعیتی قرارگیرد که بتواند به راحتی ذهن خود را متمرکز سازد و به انجام تحقیق بپردازد. اگر کتابخانه این موقعیت را برای کاربران بوجود نیاورد نتیجه غیر از سردرگمی و اتلاف وقت مراجعه کننده ندارد. بنابراین اضطراب کتابخانه‌ای یک احساس یا موقعیت ناخوشایند است که دانشجویان هنگامی که در حال استفاده از کتابخانه هستند تجربه می‌کنند (جیانو^۳ و انوگبوزی، ۱۹۹۹).

از سوی دیگر اضطراب یک ترس درونی شده است از اینکه مبدا تجارب درد آور تکرار شود. از دیدگاه فروید، اضطراب هسته مرکز روان نژندی است و علامت خطراتی است به «خود». مطالعات اخیر نشان می‌دهد اضطراب علامتی هشدار دهنده برای خواسته‌های ناهشیار سرکوب شده «خود» می‌باشد به محض اینکه «خود» اضطراب را تشخیص می‌دهد برای دفاع آماده می‌شود. بر اساس مکانیزمهای دفاعی پویا و اجتناب از تکلیف، تکالیفی که به اتمام نمی‌رسد در درجه اول به این دلیل کنار گذاشته شده‌اند که تهدیدی برای «خود» محسوب می‌شدند (سپهریان، ۱۳۹۰). کاربرانی که اضطراب کتابخانه‌ای دارند هنگام انجام مراحل مختلف جستجوی اطلاعات، واکنش‌های مداخله‌ای بیشتری را تجربه می‌کنند و همین‌طور تمایل دارند که انرژی و تمرکز کمتری را معطوف به کار خود کنند. بنابراین از روند یادگیری این کاربران نیز جلوگیری می‌شود (ملون، ۲۰۰۴). افرادی که در معرض اضطراب قرار می‌گیرند دارای تیپ‌های شخصیتی متفاوت می‌باشند. منظور از شخصیت آن دسته از ویژگی‌های فرد یا افراد است که شامل الگوهای ثابت فکری، عاطفی و رفتاری آنهاست. مفهوم تیپ با دسته‌بندی تعداد قابل توجهی از صفات مختلف معنی پیدا می‌کند و در مقایسه با مفهوم صفت به نظم و عمومیت بیشتر بر رفتار دلالت دارند. اگر چه افراد می‌توانند درجات مختلفی از صفات را داشته باشند معمولاً از تیپ‌های خاصی به حساب می‌آیند. مثل دسته‌بندی افراد به درون‌گرا و برون‌گرا و یا طبقه‌بندی افراد بر حسب اینکه به دیگران گرایش دارند، از آنها

روابط انسانی در مدیریت دهه‌های اخیر جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده است. این امر در محیطهای دانشگاهی به دلیل تمرکز بیشتر بر روی فعالیتهای ذهنی از یک سو و در کتابخانه‌ها به دلیل استفاده کاربران از کتابخانه و بهره‌گیری از دانش موجود از سوی دیگر، دارای اهمیت فراوان است. این بهره‌گیری ممکن نیست، مگر آنکه مراجعه کننده بتواند ذهن خود را متمرکز کند و به موضوع تحقیق خود بپردازد. در صورتی که محیط کتابخانه این امکان را برای مراجعه کننده فراهم نیاورد، حاصل کار غیر از اتلاف وقت چیز دیگری نخواهد بود (خدیدی، ۱۳۸۳)

کتابخانه دانشگاهی برای برخی دانشجویان محل امنی برای تحقیق و مطالعه به شمار می‌آید، اما برای برخی دیگر زمینه‌های اضطراب را ایجاد میکند، به طوری که می‌تواند در استفاده موفقیت آمیز آنها از کتابخانه تاثیر سوء بگذارد. این اضطراب اولیه در استفاده از کتابخانه، می‌تواند منشا ایجاد اضطراب برای بیشتر برای دانشجویان باشد و به استفاده غیر مفید از کتابخانه منجر شود (ملون^۱، ۱۹۸۶). علی‌رغم نیاز به مراجعات مکرر به منابع و مراجع در کتابخانه‌ها و منابع الکترونیکی، دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاهها در بسیاری از موارد ترجیح می‌دهند که کمتر به این گونه منابع مراجعه نموده و بیشتر از منابع شخصی استفاده کنند. این امر ویژه یک کشور و یا یک گروه از دانشجویان نبوده به طوری که در دانشگاههای مختلف چنین عملکردی مشهود است و علل گوناگونی برای آن ذکر شده. برخی از پژوهشگران این پدیده را اضطراب کتابخانه‌ای می‌خوانند (ژرابک^۲، ۲۰۰۱، جیانو، ۱۹۹۶) با توجه به اینکه اضطراب می‌تواند بر عملکرد تحصیلی و کلی فرد در آینده موثر باشد. در این تحقیق به این سوالات پاسخ داده می‌شود که میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان رشته‌های انسانی دانشگاه پیام نور قم چقدر است؟ و چه ارتباطی بین تیپ‌های شخصیتی دانشجویان با اضطراب کتابخانه‌ای آنها وجود دارد.

می‌تواند عملکرد فرد را به شدت تحت تأثیر قرار دهد. بنابراین درک اضطراب، روند و تأثیرات آن ضروری است.

بایستی گفته شود، که اضطراب در بین انسان‌ها وجود دارد، هر موجود با هوشی، اضطراب‌دارد، می‌توان گفت که اضطراب یک حالت طبیعی بدن است، انواع متعدد مسائل زندگی فردی، اجتماعی و جسمانی ایجاب می‌کند که به طور دایم از خود سازگاری نشان دهیم، غیر از اضطراب چه چیزی ما را بر جلو بر می‌دارد و هر انسانی که فکر می‌کند دارای سهمی از اضطراب است و به طور کلی می‌توان گفت ۱۰ درصد اضطراب‌ها برای یک انسان عادی، ضرورت دارند اما متأسفانه این درصد همیشه پایین نیست (گنجی، ۱۳۷۶). به هر حال، انسان‌ها دارای سهمی از اضطراب هستند که از پائین‌ترین حد تا بالاترین حد گسترده شده است. به همین خاطر نیاز است تا به اهمیت و گستردگی مسئله پرداخت شود.

دانشجویان دانشگاه‌ها با مسائلی روبرو می‌شوند که نیاز به استقلال در پژوهش و اجبار در یافتن منابع مورد نیاز در کتابخانه‌ها از آن جمله‌اند از سوی دیگر برای انجام پژوهش‌های دانشگاهی لازم است دانشجویان مهارت‌های خاصی را کسب نمایند اما در هنگام استفاده از امکانات کتابخانه دچار دستپاچگی و دلهره می‌شوند که از این حس به عنوان اضطراب کتابخانه‌ای یاد می‌شود اضطراب در میان اشخاص که دارای تیپ‌های شخصیتی متفاوت هستند به شکل‌های متفاوت بروز می‌کند از این رو ضرورت دارد تا این پژوهش با موضوع ارتباط اضطراب کتابخانه‌ای و تیپ‌های شخصیتی متفاوت در بین دانشجویان بررسی شود.

تعاریف و اصطلاحات

اضطراب کتابخانه‌ای

مفهوم اضطراب کتابخانه‌ای اولین بار توسط ملون^۲ (۱۹۸۶) مطرح شد. به علاوه او بیان می‌کند که این احساس می‌تواند ناشی از اندازه کتابخانه، دانش ناکافی در مورد مکان، مواد، تجهیزات و منابع کتابخانه؛ ناتوانی در آغاز یک تحقیق

دوری می‌کنند و یا با آنها مخالفت می‌ورزند (پروین، ۱۳۸۱). بر اساس نظر آیزنگ تفاوتها در برون‌گرایی و درون‌گرایی یک نقش از تحریک مغزی هستند که در افراد مختلف متفاوت است. برون‌گراها که دارای آستانه تحریک بالایی هستند، در جستجوی محرکی خارجی برای افزایش تحریک خود به منظور رسیدن به یک سطح بهینه هستند، در حالی که درون‌گراها از محرک خارجی و بیرونی اجتناب می‌کنند تا سطح بهینه خود را حفظ کند (چامرو^۱ ۲۰۰۹). آیزنگ در توصیف خصوصیات روانی افراد درون‌گرا، آنها را دارای هوش بالاتری نسبت به افراد برون‌گرا ذکر می‌کند. یونگ نیز افراد درون‌گرا را از نظر عوامل و عناصر ذهنی برتر توصیف می‌کند (وفایی، ۱۳۸۴).

با توجه به این که در مورد اضطراب کتابخانه‌ای و ارتباط آن با تیپ‌های شخصیت مطالعه‌ای در ایران صورت نگرفته و با توجه به مطالب متناقض در مورد متغیرهای یادشده، لازم و ضروری به نظر می‌رسد که این متغیرها مورد بررسی قرار گیرد تا بر اساس نتایج آن به افرادی که مشکل اضطراب کتابخانه‌ای دارند کمک شود. بر اساس مطالب ذکر شده پژوهش حاضر با هدف بررسی میزان اضطراب کتابخانه‌ای در بین دانشجویان رشته‌های مختلف دختر و پسر و ارتباط آن با تیپ‌های شخصیت درون‌گرا و برون‌گرا انجام شد و بر این اساس فرضیه‌های زیر تدوین و مورد آزمون قرار گرفت. لذا مسئله پژوهش حاضر این است که آیا اضطراب کتابخانه‌ای با تیپ‌های شخصیت در دانشجویان دانشگاه‌های پیام نور قم ارتباط دارد؟

جامعه امروز با یک تغییر سریع به جلو می‌رود و عدم انطباق با تغییرات آن، موجب عدم سازگاری انسان‌ها می‌شود. برای انطباق دادن خود با محیط، باید هم محیط و هم خود شناخته شود. احتیاجات و نیازهای افراد به دقت مورد کنکاش قرار گیرند، اگر این تحولات را وارد جریان دانش کنیم باید آموزشگاه، مدرسه و دانشگاه این تغییرات را در نظر بگیرند. یکی از موضوعاتی که امروزه در روان‌شناسی به طور گسترده مطالعه می‌شود، نقش هیجان‌ات و عواطف است. اضطراب

- مهارت‌های کتابخانه‌ای: ^۶عدم آشنایی با مهارت‌های کتابخانه‌ای و اطلاع‌یابی که باعث ترس و اضطراب در کاربر می‌گردد.
- موانع مکانیکی ^۷: اضطراب ناشی از تعامل و استفاده از ابزار مکانیکی در محیط کتابخانه مانند رایانه، چاپگر، دستگاه کپی، دستگاه میکروفیلم و میکروفیش خواه و غیره (بوستیک ^۸، ۱۹۹۲)

آزمون تیپ‌های شخصیت آیزنک

این آزمون دارای ۵۷ سوال بوده که بصورت جواب بلی یا خیر پاسخ داده می‌شود. که از این ۵۷ سوال ۲۴ سوال آن مربوط به تشخیص تیپ‌های شخصیت برون‌گرا و درون‌گرا می‌باشد. بطوریکه هر یک از آزمودنی‌ها اگر نمره‌ای پایین‌تر از ۱۳ بیاورد. دارای شخصیت درون‌گرا و اگر نمره‌ای بیشتر از ۱۳ بیاورد دارای شخصیت برون‌گرا می‌باشد.

اهداف تحقیق

الف) هدف کلی

بررسی ارتباط اضطراب کتابخانه‌ای و تیپ‌های شخصیت درون‌گرا و برون‌گرا در دانشجویان رشته‌های انسانی دانشگاه پیام نور قم

ب) اهداف اختصاصی

- ۱- سنجش میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان رشته‌های انسانی دانشگاه پیام نور قم
- ۲- شناسایی تیپ‌های شخصیت درون‌گرا و برون‌گرا در بین دانشجویان رشته‌های انسانی دانشگاه پیام نور قم
- ۳- تعیین ارتباط بین اضطراب کتابخانه‌ای و تیپ‌های شخصیتی دانشجویان رشته‌های انسانی دانشگاه پیام نور قم
- ۴- تعیین تفاوت اضطراب کتابخانه‌ای بر اساس رشته‌های تحصیلی دانشجویان دانشگاه پیام نور قم
- ۵- تعیین تفاوت اضطراب کتابخانه‌ای بر اساس جنسیت دانشجویان دانشگاه پیام نور قم

کتابخانه‌ای و نا آگاهی از چگونگی انجام یک جست و جوی کتابخانه‌ای باشد. اضطراب یک مولفه روان شناختی در استفاده از کتابخانه‌هاست. به طور کلی اضطراب بیانگر حالت هیجانی نامطلوبی است که محصول کشمکش‌های روانی افراد می‌باشد و مشخصه بارز آن ترس و بیم از وقوع حوادث آینده است. (کیفر ^۱، ۱۹۹۳) این عبارت در واقع برای نشان دادن احساساتی مانند ترس، نگرانی، نا آرامی، تهدید و نداشتن آسودگی خاطر بکار می‌رود که کاربران کتابخانه، به ویژه آنهایی که برای نخستین بار به کتابخانه وارد می‌شوند تجربه می‌کنند (کورمن، ۲۰۰۲) (به نقل از رفیعی مقدم و جعفری مفرد طاهری، ۱۳۹۰).

مقیاس اضطراب کتابخانه‌ای

در پژوهش حاضر از مقیاس اضطراب کتابخانه‌ای که در سال ۱۹۹۲ از سوی شارون بوستیک طراحی شد، استفاده گردید. این پرسشنامه شامل ۴۳ گویه است و برای امتیاز دهی گویه‌ها از طیف لیکرت ^۲ پنج گزینه‌ای استفاده شده و به هر آزمودنی درجه‌ای از ۱ تا ۵ (کاملاً مخالف، مخالف، نظری ندارم، موافق، کاملاً موافق) تعلق می‌گیرد. بوستیک عوامل اضطراب‌زا را به پنج گروه کلی تقسیم بندی می‌کند:

- موانع ناشی از تعامل با کتابداران: ^۳ این عوامل از درک نادرست کاربران از کتابداران به عنوان افرادی که رفتاری دوستانه و صمیمی از خود نشان نمی‌دهند و یا به دلیل مشغله کاری زیاد، فرصتی جهت کمک به آنها ندارند، ناشی گردیده و باعث ایجاد اضطراب در آنها می‌شود.
- موانع احساسی ^۴: احساس عدم توانایی و کفایت هنگام کار در کتابخانه که به دلیل دارا بودن مهارت‌های کتابخانه‌ای و یا صرفاً به دلیل ترس از محیط کتابخانه ایجاد می‌گردد.
- احساس راحتی در کتابخانه ^۵: احساس عدم آرامش و راحتی هنگام حضور در کتابخانه که موجب می‌گردد کاربر قبل از پایان پژوهش خود کتابخانه را ترک و یا از رفتن به کتابخانه خودداری نماید.

6. knowledge of the library
7. mechanical Barriers
8. Bvstyk

1 Keefer
2. Likert scale
3. Barrier with staff
4. affective Barriers
5. comfort with the library

الف) تحقیق توصیفی (غیر آزمایشی) و ب) تحقیق آزمایشی بر مبنای این تقسیم‌بندی این تحقیق از نوع توصیفی است و تلاش می‌کند ضمن توصیف داده‌ها به تحلیل آنها بپردازد. در میان انواع تقسیم‌بندی‌های موجود در تحقیقات پیمایشی، این تحقیق، از نوع علی-مقایسه‌ای است.

جامعه آماری این پژوهش را دانشجویان رشته‌های انسانی دانشگاه پیام نور استان قم تشکیل می‌دهند که بنا بر آخرین آمار ارائه شده از سوی معاونت آموزشی دانشگاه پیام نور استان قم ۳۲۹۷ نفر می‌باشد.

روش گردآوری اطلاعات بصورت کتابخانه‌ای و میدانی می‌باشد. برای جمع‌آوری اطلاعات نظری از کتاب و هم چنین برای دسترسی به بعضی اطلاعات از بانک‌های اطلاعاتی و سایتهای اینترنتی بهره گرفته شده است. در بخش میدانی از دو نوع ابزار استفاده شده که اولی آزمون اضطراب کتابخانه‌ای باستیک و دومی آزمون درونگرا-برونگرا آیزنگ استفاده شده است.

حجم نمونه و روش نمونه‌گیری

برای مشخص کردن حجم نمونه از فرمول کوکران به شرح زیر استفاده می‌کنیم

$$n = \frac{Nt^2 pq}{Nd^2 + t^2 pq} = \frac{3297 * (1.96)^2 * 0.5 * 0.5}{3297 * (0.05)^2 + (1.96)^2 * 0.5 * 0.5} = 344$$

در این فرمول p احتمال وجود صفت و q احتمال عدم وجود صفتی را می‌رساند که هر دو را مساوی ۰/۵ می‌گیریم d دقت احتمالی یا در صد خطا را می‌رساند که معمولاً بین ۰/۱ و ۰/۰۵ اختیار می‌شود که در نمونه ما هم ۰/۰۴۵ گرفته شده است t هم سطح اطمینان است که با سطح اطمینان ۰/۹۵ مساوی ۱/۹۶ محاسبه می‌شود پس طبق محاسبه با فرمول کوکران تعداد نمونه ما ۳۴۴ نفر می‌باشد. در این تحقیق از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای استفاده شده است.

۶- تعیین تفاوت اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دانشگاه پیام نور قم بر اساس عضویت یا عدم عضویت آن‌ها در کتابخانه قبل از ورود به دانشگاه

سوال‌های پژوهشی

- ۱- تیپ‌های شخصیت دانشجویان بر اساس جنسیت‌شان چگونه است؟
- ۲- میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان رشته‌های انسانی دانشگاه پیام نور قم چقدر است؟

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- آیا اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دانشگاه پیام نور قم بر اساس جنسیت‌شان متفاوت می‌باشد؟
- ۲- آیا اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دانشگاه پیام نور قم بر اساس رشته‌های تحصیلی آنان متفاوت می‌باشد؟
- ۳- آیا بین اضطراب کتابخانه‌ای و تیپ‌های شخصیتی دانشجویان رشته‌های انسانی دانشگاه پیام نور قم رابطه وجود دارد؟
- ۴- آیا اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دانشگاه پیام نور قم بر اساس عضویت یا عدم عضویت آن‌ها در کتابخانه قبل از ورود به دانشگاه متفاوت می‌باشد؟

روش تحقیق

دسته‌بندی‌های متفاوتی از انواع روش تحقیق از دیدگاه صاحب‌نظران مطرح شده است. به طور کلی روش‌های تحقیق در علوم انسانی را می‌توان با توجه به دو ملاک الف) هدف تحقیق و ب) نحوه گردآوری داده‌ها تقسیم کرد. تحقیقات علمی بر اساس هدف تحقیق به سه دسته تقسیم می‌شوند که عبارتند از: بنیادی، کاربردی، تحقیق و توسعه، بر مبنای این دسته‌بندی، این تحقیق از نوع کاربردی است زیرا هدف آن توسعه دانش کاربردی در یک زمینه خاص است و می‌توان از نتایج آن در تصمیمات استفاده کرد.

تحقیقات علمی را بر اساس چگونگی گردآوری داده‌های مورد نیاز می‌توان به دو دسته تقسیم کرد که عبارتند از

روش‌ها و ابزار تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این تحقیق برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی شامل توزیع فراوانی، درصد، میانگین، میانه، نما، واریانس، انحراف استاندارد، دامنه تغییرات، حداقل و حداکثر استفاده شد و در بخش آمار استنباطی از آزمون تی تست مستقل، تحلیل واریانس، کای اسکوئر با استفاده از نرم افزار SPSS استفاده شده است.

قلمرو زمانی و مکانی تحقیق

قلمرو زمانی تحقیق نیمه اول سال ۱۳۹۳ و قلمرو مکانی آن شهر قم دانشگاه پیام نور می‌باشد.

یافته‌های توصیفی

توصیف فراوانی جنسیت دانشجویان مورد مطالعه

بر اساس اطلاعات جدول شماره ۱، ملاحظه می‌شود که ۷۹/۴ درصد دانشجویان مورد مطالعه دختر و ۲۰/۶ درصد آنان پسر می‌باشند.

جدول ۱. توزیع فراوانی جنسیت دانشجویان مورد مطالعه

فراوانی	درصد	
۲۷۳	۷۹/۴	دختر
۷۱	۲۰/۶	پسر
۳۴۴	۱۰۰	کل

جدول ۲. توزیع فراوانی رشته تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه

فراوانی	درصد	
۳۵	۱۰/۲	مدیریت
۳۶	۱۰/۵	روانشناسی
۳۶	۱۰/۵	زبان انگلیسی
۲۰	۵/۸	تاریخ
۵۷	۱۶/۶	ادبیات فارسی
۴۵	۱۳/۱	جغرافیا
۴۲	۱۲/۲	فقه و حقوق
۲۴	۷/۰	معارف
۴۹	۱۴/۲	اقتصاد
۳۴۴	۱۰۰	کل

توصیف فراوانی مقطع تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه

بر اساس اطلاعات جدول شماره ۳، ملاحظه می‌شود که مقطع تحصیلی ۹۴/۸ درصد دانشجویان مورد مطالعه کارشناسی و مقطع تحصیلی ۵/۲ درصد آنان کارشناسی ارشد می‌باشد.

جدول ۳. توزیع فراوانی مقطع تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه

فراوانی	درصد	
۳۲۶	۹۴/۸	کارشناسی
۱۸	۵/۲	کارشناسی ارشد
۳۴۴	۱۰۰	کل

توصیف فراوانی رشته تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه

بر اساس اطلاعات جدول شماره ۲، ملاحظه می‌شود که رشته تحصیلی ۱۰/۲ درصد دانشجویان مورد مطالعه مدیریت، ۱۰/۵ درصد روانشناسی، ۱۰/۵ درصد زبان انگلیسی، ۵/۸ درصد تاریخ، ۱۶/۶ درصد ادبیات فارسی، ۱۳/۱ درصد جغرافیا، ۱۲/۲ درصد فقه و حقوق، ۷ درصد معارف، و رشته تحصیلی ۱۴/۲ درصد دانشجویان مورد مطالعه اقتصاد می‌باشد.

توصیف فراوانی عضویت دانشجویان در کتابخانه قبل از ورود به دانشگاه

بر اساس اطلاعات جدول شماره ۴، ملاحظه می‌شود که ۵۵/۸ درصد دانشجویان مورد مطالعه قبل از ورود به دانشگاه عضو کتابخانه بودند و ۴۴/۲ درصد دانشجویان مورد مطالعه قبل از ورود به دانشگاه عضو کتابخانه نبودند.

جدول ۴. توزیع فراوانی عضویت دانشجویان در کتابخانه قبل از ورود به

دانشگاه

فراوانی	درصد	
۱۹۲	۵۵/۸	بلی
۱۵۲	۴۴/۲	خیر
۳۴۴	۱۰۰	کل

توصیف فراوانی نوع شخصیت دانشجویان مورد مطالعه

بر اساس اطلاعات جدول شماره ۵، ملاحظه می‌شود که نوع شخصیت ۳۷/۵ درصد دانشجویان مورد مطالعه درون‌گرا و ۶۲/۵ دانشجویان مورد مطالعه برون‌گرا می‌باشند.

جدول ۵. توزیع فراوانی نوع شخصیت دانشجویان مورد مطالعه

درصد	فراوانی	
۳۷/۵	۱۲۹	درون‌گرا
۶۲/۵	۲۱۵	برون‌گرا
۱۰۰	۳۴۴	کل

توصیف پراکندگی میزان موانع ناشی از تعامل با کتابداران

بر اساس اطلاعات جدول شماره ۶، ملاحظه می‌شود میانگین میزان موانع ناشی از تعامل با کتابداران برابر ۴۷/۸۶ درصد با

انحراف استاندارد ۱۶/۲۶ به دست آمده است. همچنین حداقل میزان موانع ناشی از تعامل با کتابداران ۱۸/۷۵ درصد و حداکثر آن ۹۱/۶۷ درصد می‌باشد.

جدول ۶. توزیع پراکندگی میزان موانع ناشی از تعامل با کتابداران

تعداد	میانگین	میانه	نما	انحراف استاندارد	واریانس	دامنه تغییرات	حداقل	حداکثر
۳۴۴	۴۷/۸۶	۴۷/۹۱	۲۵/۰۰	۱۶/۲۶	۲۶۴/۵۷	۷۲/۹۲	۱۸/۷۵	۹۱/۶۷

توصیف پراکندگی میزان موانع احساسی دانشجویان مورد مطالعه

بر اساس اطلاعات جدول شماره ۷، ملاحظه می‌شود میانگین میزان موانع احساسی دانشجویان مورد مطالعه برابر ۴۶/۳۳ درصد با انحراف استاندارد ۱۱/۸۵ به دست آمده است.

همچنین حداقل میزان موانع احساسی دانشجویان مورد مطالعه ۱۶/۶۷ درصد و حداکثر آن ۸۵/۴۲ درصد می‌باشد.

جدول ۷. توزیع پراکندگی میزان موانع احساسی دانشجویان مورد مطالعه

تعداد	میانگین	میانه	نما	انحراف استاندارد	واریانس	دامنه تغییرات	حداقل	حداکثر
۳۴۴	۴۶/۳۳	۴۵/۸۳	۵۴/۱۷	۱۱/۸۵	۱۴۰/۵۹	۶۸/۷۵	۱۶/۶۷	۸۵/۴۲

توصیف پراکندگی میزان احساس راحتی دانشجویان در کتابخانه

بر اساس اطلاعات جدول شماره ۸، ملاحظه می‌شود میانگین میزان احساس راحتی دانشجویان در کتابخانه برابر ۶۲/۵۶ درصد با انحراف استاندارد ۱۳/۷۴ به دست آمده است.

همچنین حداقل میزان احساس راحتی دانشجویان در کتابخانه ۲۹/۱۷ درصد و حداکثر آن ۹۵/۸۳ درصد می‌باشد.

جدول ۸. توزیع پراکندگی میزان احساس راحتی دانشجویان در کتابخانه

تعداد	میانگین	میانه	نما	انحراف استاندارد	واریانس	دامنه تغییرات	حداقل	حداکثر
۳۴۴	۶۲/۵۶	۶۲/۵	۷۰/۸۳	۱۳/۷۴	۱۸۸/۹۴	۶۶/۶۷	۲۹/۱۷	۹۵/۸۳

توصیف پراکندگی میزان مهارت‌های کتابخانه‌ای دانشجویان
مورد مطالعه

برابر ۴۷/۵۸ درصد با انحراف استاندارد ۱۰/۲۵ به دست آمده است. همچنین حداقل میزان مهارت‌های کتابخانه‌ای دانشجویان میانگین میزان مهارت‌های کتابخانه‌ای دانشجویان مورد مطالعه ۲۵/۰۰ درصد و حداکثر آن ۷۷/۰۸ درصد می‌باشد.

جدول ۹. توزیع پراکندگی میزان مهارت‌های کتابخانه‌ای دانشجویان مورد مطالعه

تعداد	میانگین	میانه	نما	انحراف استاندارد	واریانس	دامنه تغییرات	حداقل	حداکثر
۳۴۴	۴۷/۵۸	۵۰	۵۲/۰۸	۱۰/۲۵	۱۰۵/۱۳	۵۲/۰۸	۲۵/۰۰	۷۷/۰۸

توصیف پراکندگی میزان موانع مکانیکی دانشجویان مورد مطالعه

بر اساس اطلاعات جدول شماره ۱۰، ملاحظه می‌شود میانگین میزان موانع مکانیکی دانشجویان مورد مطالعه برابر ۵۰/۵۸ درصد با انحراف استاندارد ۱۴/۲۹ به دست آمده است.

همچنین حداقل میزان موانع مکانیکی دانشجویان مورد مطالعه ۷/۱۴ درصد و حداکثر آن ۹۶/۴۳ درصد می‌باشد.

جدول ۱۰. توزیع پراکندگی میزان موانع مکانیکی دانشجویان مورد مطالعه

تعداد	میانگین	میانه	نما	انحراف استاندارد	واریانس	دامنه تغییرات	حداقل	حداکثر
۳۴۴	۵۰/۵۸	۵۰	۴۲/۸۶	۱۴/۲۹	۲۰۴/۲۶	۸۹/۲۹	۷/۱۴	۹۶/۴۳

توصیف پراکندگی میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان مورد مطالعه

بر اساس اطلاعات میانگین میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان مورد مطالعه برابر ۴۷/۷۱ درصد با انحراف استاندارد ۹/۱۰ به دست آمده است. همچنین حداقل میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان مورد مطالعه ۲۸/۰۶ درصد و حداکثر آن ۶۸/۸۸ درصد می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

- یافته‌های جمعیتی تحقیق حاضر نشان می‌دهد ۷۹/۴ درصد دانشجویان مورد مطالعه دختر و ۲۰/۶ درصد آنان پسر می‌باشند.
- رشته تحصیلی ۱۰/۲ درصد دانشجویان مورد مطالعه مدیریت، ۱۰/۵ درصد روانشناسی، ۱۰/۵ درصد زبان انگلیسی، ۵/۸ درصد تاریخ، ۱۶/۶ درصد ادبیات فارسی، ۱۳/۱ درصد جغرافیا، ۱۲/۲ درصد فقه و حقوق، ۷ درصد
- معارف، و رشته تحصیلی ۱۴/۲ و ۲۰/۶ درصد دانشجویان مورد مطالعه اقتصاد می‌باشد.
- مقطع تحصیلی ۹۴/۸ درصد دانشجویان مورد مطالعه کارشناسی و مقطع تحصیلی ۵/۲ درصد آنان کارشناسی ارشد می‌باشند.
- ۵۵/۸ درصد دانشجویان مورد مطالعه قبل از ورود به دانشگاه عضو کتابخانه بودند و ۴۴/۲ دانشجویان مورد مطالعه قبل از ورود به دانشگاه عضو کتابخانه نبودند.
- ۹۳/۶ درصد دانشجویان مورد مطالعه قبل از ورود به دانشگاه با رایانه آشنا بودند و ۶/۴ دانشجویان مورد مطالعه قبل از ورود به دانشگاه با رایانه آشنا نبودند.
- نوع شخصیت ۳۷/۵ درصد دانشجویان مورد مطالعه درونگرا و ۶۲/۵ دانشجویان مورد مطالعه برونگرا می‌باشند
- میانگین میزان موانع ناشی از تعامل با کتابداران برابر ۴۷/۸۶ درصد با انحراف استاندارد ۱۶/۲۶ به دست آمده است. همچنین حداقل میزان موانع ناشی از تعامل با کتابداران ۱۸/۷۵ درصد و حداکثر آن ۹۱/۶۷ درصد می‌باشد.

در این زمینه کتابداران خصوصا کتابداران مرجع باید ضمن آشنایی با مفهوم اضطراب کتابخانه‌ای و آگاهی از ویژگی‌های کاربران مضطرب، راهبردی مناسب جهت یاری رساندن به آنها در پیش گرفته و از طریق ارائه کمک و همراهی بادانشجویان، نقش مثبتی در کاهش اضطراب آنها ایفا نمایند (جیانو و آنوگبوزی، ۱۹۹۷) در این راستا تبیین جایگاه و توانایی‌های کتابداران و آشنا کردن دانشجویان با خدماتی که می‌توانند از کتابداران دریافت کنند، آنها را جهت کمک خواستن از کتابداران ترغیب می‌نماید.

- موانع مربوط به کارکنان به درک دانشجویان نسبت به اینکه کتابداران و سایر کارکنان کتابخانه در مراجعان ایجاد ترس می‌کنند و پذیرا نیستند، همچنین افرادی بسیار مشغول بوده، فرصت کمک کردن به مراجع را ندارند، بر می‌گردد. دانشجویان دارای این برداشتها سطح بالایی از اضطراب کتابخانه‌ای را از خود نشان می‌دهند.

- برخی دلایل برای دانشجویان در مورد پذیرا نبودن کتابداران برای کمک ممکن است شامل مواردی، از قبیل کتابداران غیر دوستانه (نامهربان)، برخی تجارت بد مربوط به گذشته (مددکار نبودن کتابدار) تمایل نداشتن دانشجویان به احمق جلوه نمودن، عدم توانایی دانشجویان در برقراری ارتباط با رسانه‌های چاپی، برخورد نامناسب کتابدار با مراجعان کنجکاو و نا آشنا، کافی نبودن برنامه‌های گرایشی کتابخانه، عدم توانایی کتابدار در پاسخگویی به سئوالهای مراجع به علت تلاش نکردن برای آموزش و افزایش اطلاعات خود و در نهایت ترس از به کار گیری فن آوری جدید باشد.

- جیانو و آنوگبوزی (۱۹۹۷) در طی پژوهشی پدیده اضطراب کتابخانه‌ای را یک پدیده رایج در میان دانشجویان دانشگاه‌های امریکا عنوان کردند. پژوهش بر روی جامعه‌ای به تعداد ۵۲۲ نفر از دانشجویان انجام شد. پژوهشگران به این نتیجه رسیدند که در عمل با وجود نیاز تمامی دانشجویان دانشگاه به استفاده از کتابخانه، متاسفانه بسیاری از دانشجویان به این دلیل که در هنگام استفاده از کتابخانه دچار اضطراب می‌شوند، تمایلی به استفاده از کتابخانه‌ها ندارند و با مشکلات متعددی که ناشی از اضطراب است در

- میانگین میزان موانع احساسی دانشجویان مورد مطالعه برابر ۶۳/۳۳ درصد با انحراف استاندارد ۱۱/۸۵ به دست آمده است. همچنین حداقل میزان موانع احساسی دانشجویان مورد مطالعه ۱۶/۶۷ درصد و حداکثر آن ۸۵/۴۲ درصد می‌باشد.

- میانگین میزان احساس راحتی دانشجویان در کتابخانه برابر ۵۶/۶۲ درصد با انحراف استاندارد ۱۳/۷۴ به دست آمده است. همچنین حداقل میزان احساس راحتی دانشجویان در کتابخانه ۱۷/۲۹ درصد و حداکثر آن ۱۷/۲۹ درصد می‌باشد.

- میانگین میزان مهارت‌های کتابخانه‌ای دانشجویان مورد مطالعه برابر ۵۸/۴۷ درصد با انحراف استاندارد ۱۰/۲۵ به دست آمده است. همچنین حداقل میزان مهارت‌های کتابخانه‌ای دانشجویان مورد مطالعه ۰/۲۵ درصد و حداکثر آن ۰۸/۷۷ درصد می‌باشد.

- میانگین میزان موانع مکانیکی دانشجویان مورد مطالعه برابر ۵۸/۵۰ درصد با انحراف استاندارد ۱۴/۲۹ به دست آمده است. همچنین حداقل میزان موانع مکانیکی دانشجویان مورد مطالعه ۱۴/۷ درصد و حداکثر آن ۴۳/۹۶ درصد می‌باشد.

- میانگین میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان مورد مطالعه برابر ۷۱/۴۷ درصد با انحراف استاندارد ۹/۱۰ به دست آمده است. همچنین حداقل میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان مورد مطالعه ۰۶/۲۸ درصد و حداکثر آن ۸۸/۶۸ درصد می‌باشد. با توجه به اینکه اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان در حد متوسط می‌باشد. این یافته با نتیجه پژوهش جوکار و معتمدی (۱۳۸۱) نشان داد از بین ۶/۷۲ درصد دانشجویان نیازمند به کمک در انجام تحقیقات خود، تنها ۲۵ درصد به کتابداران مراجعه نموده‌اند و دانشجویان دلیل عدم مراجعه خود را نداشتن توانایی و تخصص کتابدار در کمک کردن دانسته‌اند. این مساله می‌تواند علت عدم اعتماد دانشجویان به کتابدار باشد و نوعی اضطراب کتابخانه‌ای ایجاد کند. همسو می‌باشد. برخی از پژوهشهای پیشین نیز بر نقش کتابداران دانشگاهی در کاهش سطح اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان تاکید کرده‌اند.

نشان داد که طبق معیار $p=0/002$ و نمره $F=3/172$ و 8 و $dF=$ متفاوت می‌باشد. همچنین میانگین اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویانی که رشته تحصیلی‌شان مدیریت می‌باشد برابر $43/92$ درصد، اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویانی که رشته تحصیلی‌شان روانشناسی می‌باشد $48/37$ درصد، اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویانی که رشته تحصیلی‌شان زبان انگلیسی می‌باشد $44/28$ درصد، اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویانی که رشته تحصیلی‌شان ادبیات فارسی می‌باشد $49/09$ درصد، اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویانی که رشته تحصیلی‌شان جغرافیا می‌باشد $48/96$ درصد، اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویانی که رشته تحصیلی‌شان فقه و حقوق می‌باشد $50/03$ درصد، اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویانی که رشته تحصیلی‌شان معارف می‌باشد $49/06$ درصد و میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویانی که رشته تحصیلی‌شان اقتصاد می‌باشد $49/12$ درصد می‌توان نتیجه گرفت که تفاوت نمره‌های اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان بر اساس رشته تحصیلی آنها متفاوت است. نتیجه پژوهش حاضر با یافته تحقیق جوکار و طاهریان (۱۳۸۷) با عنوان بررسی و مقایسه میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شیراز بر اساس مقیاس اضطراب کتابخانه‌ای باستیک به انجام رسید؛ همسو و در یک راستا می‌باشد.

- نتایج حاصل از آزمون فرضیه ۳ که به بررسی اضطراب کتابخانه‌ای و تیپ شخصیتی دانشجویان پرداخته نشان می‌دهد طبق معیار $t=2/614$ و $p=0/041$ اختلاف نمره‌های میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان بر اساس نوع شخصیت معنی دار است. زیرا سطح معنی‌داری کمتر از $0/05$ شده است. میانگین اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان درونگرا برابر $49/35$ درصد و میانگین اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان برونگرا برابر $45/33$ درصد می‌باشد. عبارت دیگر اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان بر اساس نوع شخصیت متفاوت می‌باشد. با توجه به دیدگاه آیزنک

کتابخانه روبرو می‌شوند. بر اساس سایر یافته‌ها، دانشجویان مضطرب کتابخانه‌ای وقتی به دنبال یافتن کتاب هستند، در بیشتر مواقع دستورالعمل‌ها را درست متوجه نمی‌شوند و یا نقشه‌ها را درست نمی‌خوانند، از کتابداران هم کمک نمی‌خواهند و معمولاً به علت یاس از نتیجه تحقیق آن را نیمه‌کاره می‌گذارند. اینگونه رفتار در دانشجویان مضطرب آنها را ناچار می‌کند که از تحقیق کتابخانه‌ای دست بردارند و یا موجب کاهش انگیزه آنها در استفاده از کتابخانه می‌شود. این امر به نوبه خود بر کیفیت تحقیق مورد نظر دانشجویان اثر می‌گذارد.

- نتایج حاصل از آزمون فرضیه ۱ نشان می‌دهد که میانگین اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دختر برابر $47/94$ درصد و میانگین اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان پسر برابر $46/84$ درصد می‌باشد. که طبق معیار $t=0/904$ و $p=0/366$ نتیجه می‌شود که اختلاف نمره‌های میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان بر اساس جنسیت معنی‌دار نیست زیرا سطح معنی‌داری بیشتر از $0/05$ شده است. عبارت دیگر اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان بر اساس جنسیت متفاوت نمی‌باشد. مرور ادبیات پژوهش نشان داد که در مواردی که رابطه بین متغیر اضطراب کتابخانه‌ای و جنسیت سنجیده شده است بجز تعدادی اندک، یا بین این دو گروه اختلاف معناداری وجود نداشته است یا مردان به صورت معناداری اضطراب بیشتری نسبت به زنان داشته‌اند (برای مثال جیائو، آنوگوزی و لیختن اشتاین، ۱۹۹۶؛ انوار، کانداری و قلاف، ۲۰۰۴) با توجه به متفاوت بودن بافت فرهنگی محیط کشور ایران با محیط سایر کشورهای مورد مطالعه و نوپا بودن این موضوع پژوهشی در ایران، شاید تنها تبیینی که بتوان بیان نمود، منحصر به فرد بودن اضطراب کتابخانه‌ای به عنوان پدیده‌ای مستقل از خصوصیات روانی و جنسیت افراد باشد. طبیعی است برای روش‌تر شدن مساله تحقیقات بیشتری در ایران باید انجام گردد. همچنین یافته‌های پژوهش با تحقیق کیفر (۱۹۹۳) در یک راستا نزدیک‌تر می‌باشد.

- نتایج حاصل از آزمون فرضیه ۲ اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان مورد مطالعه بر اساس رشته تحصیلی تحقیق

اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال ورودی سال ۸۹-۹۰ همخوانی ندارد.

- نتایج حاصل از آزمون سوال ۱: تیپ شخصیتی دانشجویان بر اساس جنسیت تحقیق نشان می‌دهد؛ طبق معیار ($\chi^2=8/015$ با $df=1$ ، $sig=0/004$)، فرضیه استقلال رده‌ها در سطح $0/05$ معنی‌دار است و بین جنسیت دانشجویان با تیپ شخصیتی درون‌گرا، برون‌گرا، ارتباط معناداری وجود دارد. بطوریکه دختران در مقایسه با پسران برون‌گراتر و پسران درون‌گرا تر از دختران هستند همچنین نتایج نشان می‌دهد که $66/3$ درصد دختران مورد مطالعه برون‌گرا و $33/7$ درصد دختران مورد مطالعه درون‌گرا هستند. $52/1$ درصد پسران درون‌گرا و $47/9$ درصد پسران برون‌گرا هستند. این یافته پژوهش با نتیجه تحقیق عیسی پره (۱۳۸۲) که در بین کارکنان شرکت فولاد اصفهان به انجام رسید و در آنجا نیز بین جنسیت و تیپ شخصیتی رابطه وجود داشت، همسو می‌باشند.

- نتایج حاصل از آزمون سوال ۲: میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان رشته علوم انسانی در این تحقیق نشان می‌دهد؛ طبق معیار ($\chi^2=31/14$ با $df=8$ ، $sig=0/000$)، فرضیه استقلال رده‌ها در سطح $0/05$ معنی‌دار است. پس بین رشته تحصیلی دانشجویان با تیپ شخصیتی درون‌گرا، برون‌گرا، ارتباط معناداری وجود دارد.

پیشنهادها

- آموزش کارکنان کتابخانه برای کسب مهارت‌های ارتباطی، فراگیری اخلاق حرفه‌ای، به طوری که به بهترین نحو با مراجعان تماس داشته، نیازهای آنان را بر آورده سازند.

- کوشش در جهت رفع محدودیت‌های موجود در کتابخانه، نظیر آموزش نحوه استفاده از تجهیزات کتابخانه و ارائه دستورالعمل‌های لازم در این زمینه، نصب راهنماهای آموزشی لازم در کتابخانه، برگزاری دوره‌های آموزشی برای آشنایی دانشجویان با قوانین و آیین نامه‌های کتابخانه و تفهیم آن به دانشجویان و نیز آشنا کردن کاربر با محیط کتابخانه.

درون‌گرایان زیرتأثیر ویژگی‌های سیستم عصبی مرکزی قرار دارند. گوشه گیر و انزوا طلب هستند استعداد سرشتی آنها برای تحریک پذیری زیاد است.. بیشتر درخود فرو می‌روند، خیال پرورند، علاقه‌ای به شرکت در اجتماعات ازخود نشان نمی‌دهند بنابراین تعاملات آنها در کتابخانه با کتابداران ممکن است کم باشد، در کتابخانه احساس راحتی نکنند و به کتابداران مراجعه نکرده و اضطراب کتابخانه‌ای آنها رو به افزایش است.

- نتایج حاصل از آزمون فرضیه ۴ نشان می‌دهد که طبق معیار $t=3/660$ و $p=0/010$ اختلاف نمره‌های میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویانی که قبل از ورود به دانشگاه عضو کتابخانه بودند و آنهایی که نبودند معنی‌دار است زیرا سطح معنی‌داری کمتر از $0/05$ شده است. همچنین میانگین اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویانی که قبل از ورود به دانشگاه عضو کتابخانه بودند برابر $43/35$ درصد و میانگین اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویانی که قبل از ورود به دانشگاه عضو کتابخانه نبودند برابر $51/00$ درصد می‌باشد. این نتیجه احتمالا به علت جو بسیار متفاوت کتابخانه‌های مدارس و کتابخانه‌های عمومی و با کتابخانه‌های دانشگاهی، پایین بودن سطح امکانات این کتابخانه‌ها و استاندارد نبودن آنها، عدم آموزش کافی دانش آموزان درزمینه استفاده از کتابخانه‌ها و نیز متفاوت بودن نیازهای دوران مدرسه و دبیرستان با نیازهای دوره‌های دانشگاهی است. نتیجه حاصل از آزمون فرضیه فوق با نتیجه تحقیق انور و همکاران (۲۰۰۴) در یکسو می‌باشد. نتایج پژوهش آنها سطح متوسط اضطراب را در میان دانشجویان کویته گزارش می‌کرد. بر اساس یافته‌ها بیش از 72 درصد از دانشجویان در حد متوسط دچار اضطراب کتابخانه‌ای بودند. یافته‌های حاصل از پژوهش آنها همچنین نشان داد که جنسیت و استفاده از کتابخانه‌های آموزشی رابطه معنی‌داری با اضطراب کتابخانه‌ای در بین دانشجویان ندارد. همچنین یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های رفیعی مقدم وجعفری مفرد طاهری (۱۳۹۰) تحت عنوان بررسی میزان

- سنجش تاثیر آموزش کتابداران در میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان
- سنجش میزان رضایت کاربران از کتابخانه با میزان اضطراب کتابخانه‌ای آنها
- سنجش رابطه‌ای بین تنوع و پیچیدگی نیازهای اطلاعاتی و تکالیف علمی، به ویژه تدوین طرح‌ها و رساله‌های پژوهشی با میزان اضطراب کتابخانه‌ای
- سنجش میزان شناخت از وظایف کتابخانه‌ها با میزان اضطراب کتابخانه‌ای

منابع

- پروین، لارنس ا و جان، الیور بی. (۱۳۸۱). شخصیت؛ نظریه و پژوهش. ترجمه محمد جعفر جوادی و پروین کدیور، تهران: نشر آبیژ.
- پشتونی زاده، میترا. (۱۳۹۰). اضطراب کتابخانه‌ای: روابط، تاثیرات و راهکارها. کتاب ماه اطلاعات، ارتباطات و دانش‌شناسی. سال پانزدهم، شماره دوم، بهمن ۹۰، صص ۸۸-۹۷.
- تاج الدینی، اورانوس. سادات موسوی، علی. (۱۳۸۹). اضطراب کتابخانه‌ای تبیین رابطه محیط کتابخانه و استرس مراجعه‌کنندگان. کلیات کتاب ماه اطلاعات ارتباطات و دانش‌شناسی، تیر ۱۳۸۹، صص ۹۴-۹۹.
- جوکار، عبدالرسول. طاهریان، آمنه (۱۳۸۷). بررسی و مقایسه میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شیراز براساس مقیاس اضطراب کتابخانه‌ای باستیک، پژوهش‌های تربیتی و روان‌شناختی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه اصفهان، شماره ۴، ص ۱۳۳ تا ۱۵۹.
- جوکار، عبدالرسول و معتمدی، فاطمه. (۱۳۸۱). میزان کمک یابی دانشجویان دانشگاه شیراز از کتابدار در انجام تحقیقات کتابخانه‌ای. فصلنامه علوم اطلاع‌رسانی، ۱۸ (۱ و ۲) بازیابی شده در ۲۹ آبان، ۱۳۸۴، از <http://www.irandoc.ac.ir>
- حریری، نجلا. نعمتی لقمجانی، سمیه (۱۳۸۸) سنجش اضطراب کتابخانه‌ای در دانشجویان مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشکده علوم و توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشکده آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.
- خدیوی، شهناز (۱۳۸۶). اضطراب استفاده از منابع کتابخانه‌ای و منابع الکترونیک در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و رابطه آن با

- فراهم کردن امکانات و تجهیزات بیشتر و بهتر برای مراجعان کتابخانه و تلاش در جهت رفع مسائل فنی و فیزیکی کتابخانه، زیرا که یکی از عوامل ایجاد کننده اضطراب کتابخانه‌ای محدودیتها و نواقص فنی و فیزیکی کتابخانه است.
- استفاده از تجهیزات کتابخانه هم برای بعضی مراجعان اضطراب زیادی به بار می‌آورد و پیشنهاد می‌شود که کتابداران و کارمندان کتابخانه بر استفاده دانشجویان از این تجهیزات نظارت نمایند و به هر دانشجویی که در این مورد دچار مشکل شده کمک نمایند
- توجه ویژه به رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای در رشته کتابداری و توجه به این امر که رفتار و برخورد کتابداران با کاربران کتابخانه‌ها نقش تعیین کننده‌ای در احساس آرامش و امنیت روانی کاربران در کتابخانه داشته، استفاده آنها از خدمات کتابخانه را تحت تاثیر قرار می‌دهد. توجه اهمیت رعایت اخلاق حرفه‌ای برای کتابداران از سوی کتابخانه‌های دانشگاهی با برنامه ریزیهای اصولی و دقیق و آموزش شیوه‌های درست رفتار حرفه‌ای به کتابداران ضرورتی است که در کتابخانه‌های دانشگاهی مورد غفلت قرار گرفته است. لازم است مسئولان کتابخانه‌ها به این واقعیت توجه داشته باشند که ایجاد فضای امن و به دور از اضطراب برای کاربران کتابخانه، وظیفه‌ای حرفه‌ای برای کتابداران است که اهمیت آن کمتر از فعالیتهای علمی - تخصصی آنان نیست. تخصص حرفه‌ای کتابداران زمانی به بازده مطلوب می‌رسد که کاربران در محیطی امن و آرام فرصت استفاده از این خدمات تخصصی را داشته باشند و این مهم تنها با پایبندی به اخلاق حرفه‌ای حاصل می‌شود که اصلی بنیادی در ارائه خدمات کتابداری است.

پیشنهاد‌های پژوهشی

- انجام پژوهش‌های دیگری در این زمینه با جوامع آماری مختلف و مقایسه نتایج حاصله با پژوهش کنونی و همان گونه که اشاره شد:
- سنجش نقش آموزش کاربران در میزان اضطراب کتابخانه‌ای

فیشر، کرن، الدرز، ساندر، و مک کچنی، لین (۱۳۸۷). نظریه‌های رفتار اطلاعاتی، ترجمه فیروزه زاع فراشبندی، محسن حاجی زین العابدینی، غلام حیدری و لیلا مکتبی فرد، ویراسته زاهد بیگدلی، تهران: کتابدار.

کارور، ج. اس؛ شی‌یر، مایکل، ان. (۱۳۷۵). نظریه‌های شخصیت، ترجمه احمد رضوانی، مشهد: انتشارات معاونت فرهنگی آستان قدس.

کاستلو، تیموتی (۱۳۸۶). روان شناسی ناپهنجاری، ترجم: نصیر پورافکاری، تهران: انتشارات آزاده.

کویر، کاری. ۱۹۸۰. غلبه بر اضطراب. ترجمه ماشاءالله مدیحی. ۱۳۷۳. انتشارات یادآوران

گنجی، حمزه. (۱۳۸۲). روانشناسی عمومی. تهران: انتشارات ساوالان. چاپ ۲۵.

لارنس، ای. (۱۳۷۳). روانشناسی شخصیت (نظریه و تحقیق) (ترجمه محمد جعفر جوادی و پروین کدیور) انتشارات رسا.

معانی، ایرج. (۱۳۷۰). اضطراب، تهران: انتشارات چاپ پخش.

نوروزی، شهربانو (۱۳۷۷) بررسی میزان اضطراب بین دانشجویان دوره کارشناسی دانشگاه شیراز و رابطه آن با سن، جنس، وضعیت تاهل، وضعیت اقتصادی و رشته تحصیلی، ترجمه کارشناسی ارشد دانشگاه شیراز، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی.

وفایی، باقر و همکاران (۱۳۸۴). بررسی وجود رابطه میان بهره هوشی و تیپ‌های شخصیتی در میان دانشجویان دختر و پسر دانشگاه تبریز و دانشگاه علوم پزشکی تبریز. مجله دانشگاه پزشکی. ۸ (۱)، ۸۸-۸۳.

وهاب زاده، جواد. (۱۳۷۷). مباحث عمده در روانپزشکی، تهران: انتشارات انقلاب اسلامی.

برخی عوامل جمعیت شناسی، مجله علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز (پاییز)، سال چهارم، دوره سوم، شماره ۳: صص ۱۲۱-۱۳۴

خدیوی، شهناز، عابدی، محمدرضا، و شعبانی، احمد (۱۳۸۵). اضطراب دانشجویان دانشگاه‌های اصفهان در استفاده از منابع کتابخانه‌ای و منابع الکترونیکی. طرح پژوهشی دانشگاه اصفهان. وزارت علوم تحقیقات و فناوری.

خدیوی، شهناز (۱۳۸۲) مروری بر اضطراب کتابخانه‌ای در کتابخانه‌های دانشگاهی، فصلنامه کتاب، ش ۵۷، صص ۱۰۹-۱۱۴.

رفیعی مقدم، فریده. جعفری مفرد طاهری، الهه. (۱۳۹۰). بررسی میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال ورودی سال ۸۹-۹۰. فصلنامه دانش‌شناسی (علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی و فناوری اطلاعات) سال پنجم، شماره ۱۶، بهار ۱۳۹۱. صص ۶۱-۷۰.

سپهریان آذر، فیروزه (۱۳۹۰). اهمال کاری تحصیلی و عوامل پیش‌بینی کننده آن، فصلنامه مطالعات روان شناختی، شماره ۴، صص ۹ تا ۲۶.

سیاسی، علی‌اکبر. (۱۳۷۴). نظریه‌های شخصیت، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

سیف، علی‌اکبر. (۱۳۷۹). تغییر رفتار در رفتار درمانی - نظریه‌ها و روش‌ها. انتشارات نشر.

شولتز، دوان؛ شولتز، سیدنی آلن. (۱۳۸۴). «نظریه‌های شخصیت». (ترجمه: یحیی سید محمدی). تهران: نشر نی.

عرفان منش، محمدمین. بصیریان جهرمی، رضا. (۱۳۹۰). مطالعه تاثیر آموزش مهارت‌های کتابخانه‌ای و تورهای آشنایی با کتابخانه بر اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان. فصلنامه دانش‌شناسی (علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی و فناوری اطلاعات) سال چهارم، شماره ۱۵، زمستان ۱۳۹۰. صص ۴۳-۵۲.

عیسی پره، فاطمه (۱۳۸۲) بررسی رابطه تیپ‌های شخصیتی درون‌گرا و برون‌گرا با فرسودگی شغلی در بین کارکنان شرکت فولاد سابان در شهرک صنعتی اصفهان. پایان‌نامه: کارشناسی رشته روانشناسی صنعتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان.

فراهانی، مهدی (۱۳۷۶). بررسی رابطه بین اضطراب، منبع کنترل و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان پسر شهرستان قزوین در سال تحصیلی ۷۶-۷۵. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی، دانشگاه تربیت معلم، دانشکده علوم تربیتی.

Anwar, M. A. , AlKandari, N. M. & AlQallaf C. L. (2004). Use of bostick's library anxiety scale on undergraduate biological sciences students of Kuwait university. Library & information science research, 26, 266283.
 Battle, Joel C. (2004). The effect of information literacy instruction on library anxiety among international students. Ph. D. dissertation. University of North Texas. United States. 2004.
 Ben Omran, Abdulaziz I. (2001). Library anxiety and internet anxiety among graduate students of a major research university. PhD dissertation. University of Pittsburgh.
 -Bostick, S. L. (1992). The development and validation of the library anxiety scale. PhD dissertation. Wayne state university.
 Cleveland, A. M. (2004). Library anxiety: A decade of empirical research. Library Review 53 (3): 177-185.
 Carlile, H. (2007). The implications of library anxiety for academic reference services: A review of the literature. Australian Academic & Research Libraries, 38 (2), 129-142

- Chamorro, t. (2009). The effect of background auditory inference and extraversion on creative and cognitive task performance. *International Journal of Psychological Studies*, 1 (2), 23 – 41.
- Demmot, D. M. (2005). Library instruction for high-risk freshmen: Evaluating an enrichment program. *Reference Services Review*, 33 (4), 418-437.
- Feind, r. [online]. available: <http://overcoming-speech-and-library-anxiety.academic-exchange-quarterly.library-and-information-science-publications>.
- Grooss, Melissa, and Don Latham (2007). Attaining information literacy: an investigation of the relationship between skill, and library anxiety. *Library and Information Science Research*, 29 (3) 332-353.
- Jerabac, J., Meyer, L., & Kordinas, S. (2001). Library anxiety and computer anxiety: Measures, validity and research implications. *Library and Information Science Research*, 23 (3), 277-291.
- Jiao, Q. G., and Onwuegbuzie, A. J., Lichtenstein, A. A. (1996). Library anxiety: Characteristics of 'at-risk' college students. *Library and Information Science Research*, 18 (2), 151-163.
- Jiao, Q. G., and Onwuegbuzie, A. J. (1997). Prevalence and reasons for university library usage. *Library Review*, 46, 411-420.
- Jiao, Q. G., and Onwuegbuzie, A. J. (1998). Perfectionism and library anxiety among graduate students. *Journal of Academic Librarianship*, 24 (5), 365-371.
- Jiao, Q. G., Onwuegbuzie, A. J. (1999). "Is library anxiety important?" *Library Review*, vol. 48, no. 6. pp. 278-282.
- Jiao, Q. G., Onwuegbuzie, A. J. (2001). Library anxiety and characteristic strengths and weaknesses of graduate students' study habits. *Library Review*, 50 (2), 73 – 80.
- Jiao, Q. G., and Onwuegbuzie, A. J. (2002). Dimensions of library anxiety and social interdependence: Implications for library services. *Library Review* 51 (2), 717-8.
- Keefer, J. A. 1993. The hungry rats syndrome: library anxiety, information literacy and the academic reference process. *RQ*, Vol. 32: 333-339.
- Kohrman, Rita Ann (2002). When you aren't in Kansas any more: Computer, research and library anxieties of graduate education students. Masters thesis. Grand Valley State University. United States. 2002.
- Mech, T. F. & Brooks, C. I. (1995). Library anxiety among college students: An exploratory study. *Association of College and Research Libraries*. Chicago. United States.
- Mellon, Constance A. (1986). Library anxiety: A grounded theory and its development. *College & Research Libraries*, 47 (2), 160-165.
- Mellon, c. a. (2004). library anxiety: a grounded theory and its development. *College and Research Libraries*. 47. 160-165
- Merkle, c (2009). undergraduate students with strong tendencies towards critical thinking experience less library anxiety. *evidence based library and information practice*, vol 4, no 4.
- Onwuegbuzie, Anthony J. (1997). Writing a research-proposal: The role of library anxiety, statistics anxiety, and composition anxiety. *Library & Information Science Research* 19: 5- 33.